

Weisenburški visoki planoti. Da bi jo oprijeli, so pritiskale močne sovražnikove sile v zgornjem Mundafskem gozdu pri Niederschlettenbachu in južnozapadno od Bergzaberna proti črtam nemških bunkovcev. Po majhnih pričetnih uspehih so vrgli nemški protisunkni nazaj. Glavni napad je sledil severno od Lauteburga, kjer so si hoteli napadalcu na ta način prirediti izgube ob navezu na utrdbe v Bieskemu gozdu, kljub številnim oklopnim in močnim pehotnim oddelkom pa so napad znova krvavo zrušili.

V zornici Alzaciji je spričo svojih izgub oslabilen nasprotnik napaval v severozapadno od Kolmarja in kjer brezuspšno kreševnih sunkov. Nemške čete so pri golsheimu zbolšale svoje nastojanje in protisunkni privedle ujetnike.

Živ pokopan

Nov dokaz o nepojmljivem komunističnem zverinstvu

Glasilo novomeške domobranske skupine »Za blagor očetnjave« objavila grozna odkritja o tem, kako so komunisti nečloveško mučili in umorili domobrance Antona Novaka iz Dolnjih Ponikve pri Trebnju. Ni to prvi in ne edini primer. Sto in sto, da, tisoče sličnih mučnikov je v brezkončni vrsti žrtev komunističnega sovraštva. Značilen je ta primer posebno zato, ker je iz najnovejšega časa in torej dokazuje, da so moralno bistvo in nečloveške metode komunistov ostale nespremenjene, pa naj komunisti na zunaj še tako spreminjajo svoje lice. Zato mora ostati tudi borba proti komunizmu ne le nespremenjeno ostra, temveč se mora še stopnjevati in poostri. O zločinu samem posnemamo po novomeškem domobranskem glasilu naslednje podatke.

Dne 7. oktobra t. l. je šla iz št. Vida pri Stični skupina domobrancev na obisk v Novo mesto. Pridružil se jim je še domobranec Anton Novak, 22 let star fant iz Dol. Ponikve pri Trebnju. Bil je telefonist višnjegorske domobranske posadke in že skoraj leto dni ni videl domačih. Zato je želel izrabi to priliko, da jih enkrat vsaj mimogrede obišče. V Starem trgu pri Trebnju se je oglašil v gostilni Alojzija Zoretta »Pri Godnjavcu«, da bi se nekoliko okrepčal. Komunisti sami so kasneje pripovedovali, da Novak ni pil žganja, ampak nekaj drugega, za kar so že oni poskrbeli.

Kmalu po zaužitju pijače je postal Novaku slabo in začel se je opotekati. Vsi, ki ga poznajo, soglasno zatrjujejo, da ni bil nikoli nagnjen k alkoholnim pijačam, in zato izključujejo možnost, da bi se bil opijal. Ko je privedel mimo po cesti posestnik Ignac Udovič iz Blešnje vasi, ga je Novak še sam prosil, naj ga vžame na voz, da bo dohitel domobransko kolono. Že po nekaj minutni vožnji je Novaku postalo še bolj slabo, da se ni mogel več držati pokoncu. V Dol. Nemški vasi ga je voznik zato dal z voza ter ga položil pred neko hišo. Tam so domači terenci posili nekega mladega fanta v bližnji gozd, kamor so se bili komunistični tolovaji skrili pred domobransko kolono. Šli so potem še sami ponje ter jih pripeljali v vas. Tolovaji so nezvestega domobranca nalocili na ročni vozček in ga odpeljali nazaj proti Staremu trgu, tam pa z grožnjami prisilili posestnika Omahna, da ga je odpeljal do rajonskega odbora na Pimstala. V rajonskem odboru zbrani komunisti in komunistke so nezvestega fanta opijevali ter mu pobrali vse, kar je imel pri sebi, med drugim tudi novo uro in večji znesek gotovine, katero je hotel Novak nesti domačim.

S Primstala so odvedli Novaka k nekemu kozolcu, kjer so ga privežali na steber. Ko se je kmalu nato zavele, da ga začeli zasliševati. Očividci pripovedujejo, da je bilo zasliševanje prav kratko. Čeprav je Novak vedel, kaj ga čaka, ni kazal malodušnosti in strahu, temveč je odločno in pogumno odgovarjal. Med drugim so ga vprašali: »No, kdo bo zmagal, mi ali vi?« Samozavestno je odgovoril: »Mi bomo zmagali in ne vi! Vi ste uničevalci slovenskega naroda!«

Po zasliševanju so pogumnega domobranca odvezali od stebra ter mu trdo zvezali roke na hrbtu. Peljali so ga nato v klet, ga vrgli na tla in mu zvezali še noge. Na vlažnih tleh v kleti so ga pustili do mraka, nato pa so ga odvedli v bližnji gozdiček nad vasjo. Vedel je, da gre v smrt, in je komuniste prosil, naj bi mu dali še enkrat videti očeta in mater, ki sta tam blizu doma. V odgovor je dobil samo silen udarec po glavi. Iz gozliča sta se kmalu nato zaslišala dva strela. Ko pa so Novaka dne 4. t. m. odkopali, se je izkazalo, da ni bil ustreljen, ampak živ pokopan. V pol metra globoki jami je ležal vzrak, roke in noge je imel trdo zvezane, na nogah so mu ležale tri težke skale. Lica je imel vsa razelana, iz kože na rokah pa so mu izrezali več jermenov.

To grozno razkritje je silno razburilo ljudi daleč naokrog. K pogrebu umorjenega domobranca, ki je bil 5. decembra pri Sv. Marjeti na Ponikvah, se je zaradi tega zbrala ogromna množica prebivalstva iz vsega okoliša. Značilno je, da so terenci vse čas, odkar so komunisti Novaka odpeljali, ljudem povsod lagali, da fant ni bil ubit, temveč da je na pristnem delu. Ko so prestrašeni domačini hoteli vedeti, kje je, so jim navajali zdiat za zdaj oni kraj, če pa se je dogajalo, da ga tam ni, so rekli, da je pač premeščen na drugo komano. Pri tem so seveda vsi točno vedeli, kdaj in na kako zverinski način je bil pokojnik ubit.

Razkritje tega novega groznega dejanja je ljudi še bolj ogorčilo proti komunistom in jih okrepilo v spoznanju, da ni bodočnosti za naš narod, dokler komunisti ne bo popolnoma uničen. Boji s tolovaji na Hrvaškem

Zagreb, 21. dec. Hrvaško vojno poročilo se glasi: Na področju Slike se v teku boji s tolovaji. V Sremlju je zopet oživilo bojno delovanje. Vsi sovražniški napadi so bili odbiti. V tork je bilo ozemlje med Djačkovim in Osjeckom očistočeno poslednjih tolp. Napadi tolovajev pri Djujčevu, Generalnem Stolu, Bjelimi Poljem in Gospičem so bili odbiti. V okoliščini Banjake so bile zadane tolovajev občutne izgube ljudi in orožja. Med boji so izbruhli tolovaji 500 mož. Nad hrvaškim ozemljem s'la bili streljani dve četvi. Sovražniškova letala so bombardirala v tork Sarajevo in okolice. Škoda in žrtve so bile nepomembne.

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Dobrovoljska akademija v Postojni

Postojna, 20. decembra

Včeraj, na dan sv. Nikolaja po pravoslavnem koledarju, so priredili dobrovoljci v Postojni res lepo uspešno akademijo. Spored je bil skrbno izbran in pripravljen. Skupno sta nastopili godbi 2. in 4. dobrovoljskega polka pod taktirko kapelnika g. Milanoviča. Sodelovali so tudi mali domobranski in mali dobrovoljski orkester, pevski zbor dobrovoljskega štaba ter solisti in recitatorji. Prireditev je trajala skoraj tri ure, a bila je tako prisrčna in posrečena, da je ljudem čas še vse prehitro potekel.

Spored se je začel s himno, nakar je dobrovoljski pevski zbor uvrnil zapel udarno pesem. Zbrano množico je nato pozdravil dobrovoljski prosvetar podporočnik dr. D. Slepčević. Zahvalil se je za prisrčno gostoljubnost, s katero so bili v Postojni in drugod na Krasu sprejeti on in njegov soborci. Njegove besede so bile nagajane s ploščanjem in odobravanjem, ravno tako pa tudi z vajanja domobranca Ivana Javornika, ki mu je odgovorjal.

Godba je odigrala Jenkovo uverturo »Kosovo«, dobrovoljec Dobrovir Radoš je recital Pasčeto »Otdžbino«, nato pa je želel posebno velik uspeh Vuk Vojinović, ki je pel venček srbskih narodnih pesmi. Spet je nastopila godba ter odigrala Brodlov potni »Recital tolažilno« Ne plači majko! Polglasno ga je spremljal pevski zbor s pretrpetljivo in obenem vzpodbujajočo dobrovoljsko žalostinko »Niste mrtvi, bratje milili!«. Izvajanje te žalostinke, s katero se dobrovoljci po-

Obvestila »Preveda«

Prodaja mesa

Potrošniki bodo prejeli kot božični doatek v soboto 23. decembra 20 dkg govejega mesa na odrezke št. 3, 4., 9., 10. dec. decembrske živilske nakaznice, izdane od mestnega prekrškovnega urada v Ljubljani ter občin Polje in Ježica.

Mesariji naj bodo v petek 22. decembra točno ob 14 v mestni klavnici zaradi dodelitve mesa. Prodajna cena 35 lir kilogram.

Preureditev prodaje mleka

V dosedanjih mlekah, ki dele sveže mleko, dobe od 22. decembra mleko samo otroci do 9. leta in noseče žene (na nakazila 1, 2—3, 4—6, 7—9 in N), vsi ostali upravičenci pa v sledečih mlekah (prva je dosedanja mleka, druga nova):

Babič — Roš Barbara, Rimska 2; Bonča — Bonča, Ciril-Metodova 69 (ista mlekarica); Doberlet — Jelnik Angela, Središka 8; Furlan — Kres Angela, Vošnjakova 4; Jerman — Jurko Pavlina, Sv. Petra cesta 53; Jurkovič — Rupena Rozalija, Jernejeva 2; Kopljenik — Kovačič Bronislava, Sv. Petra 60; Korošec — Erzin Metka, Karlovska 14; Kovačič A. — Ambrožič Ivanka, Celovška 105; Kugovnik — Guzelj Marija, Kljunova 8; Leskovic — Gmajnar Anton, Ciril-Metodova 47; Levka — Šinkovec Fani, Miklošičeva 7; Lupinc — Lupinc, Dolenski cesta (ista mlekarica); Medved — Vidmar Ljudmila, Ciglarjeva 12; Pečar — Janežič Josipina, Poljanska 3; Plahuta — Hladnik Neža, Cerkvena 3; Rančigaj — Potočnik, Šmartinska 16; Samiec — Grušen Jakob, Celovška 101; Slamec — Špan Nežka, Predjamska 13; Turk — Škorjanc Cecilija, Tržaška 2; Valjavec — Kerin Ivanka, Ilirska 15; Vidic — Drole Ivanka, Staničeva 6; Vokac — Zajc Alojzija, Krakovski nasip 10; Vrh — Brožič Jožefa, Pred škofijo 21, in Žorž — Pretnar Kati, Tržaška 88.

Popolna zmeda v Grčiji

ELASovi oddelki zavzeli glavni stan britanskega letalstva

Ženeva, 21. dec. Kakor javlja agencija Reuter, se je posrečilo grškim upornikom v tork zavzeti glavni stan britanskih letalskih sil. To poveljništvo je bilo v Kifissiji, 15 km severovzhodno od Aten. Uporniki so bili predvsem divji na ta letalski glavni stan, ker je vodil letalske napade na ELASove oddelke. Kakor javlja ameriška poročevalska agencija UP, je napadlo to poveljništvo več tisoč upornikov, med njimi žene, mladeniči in mladenke. Boj se je pričel v ponedeljek in je trajal vse noč. Uporniki so pogrnili del zgradbe v zrak z dinamitom, posadko pa so nato z ročnimi granatami pobili. Ženske in otroci so se borili kakor močje. Angleške oklopniške čete so spravile na varno del letalskega osebja, vendar so prišle prepozno, da bi rešile glavni stan sam.

Kakor je objavil general Scobie v sredo, se položaj ni bistveno spremenil. Poročilo javlja, da so britanske čete v Atenah in Pireju odstranile uporniška odprna gnezda. V Solunu in Patrasu je položaj neizpremenjen.

»Associated Press« poroča, da je izjavil general Scobie, da je odločen z vsemi sredstvi in z uporabo vseh razpoložljivih britanskih čet nadaljevati boj proti ELASu.

Bern, 20. dec. Kakor poroča »Exchange Telegraph« iz Aten, je v razliko z vojaškim položajem postala politična zmeda še večja. General Plastiras je označil zahteve ELASa kot popolnoma nesprejemljive in je ponudil svojo ostavko. Tudi stiki z levo usmerjenim politikom Porpuriom nislo dovedlo do uspeha.

Britanske čete pod poveljstvom generala Scobieja so v zadnjih 24 urah skoraj v vseh odsekih ponovno napredovale. Indijske čete, ki so zasedle postojanke vzdolž ceste Pirej—Atene, so morale nastopiti večkrat proti ostrotrelem. Ogrožene britanske postojanke leže okrog glavnega stana britanskega letalstva, ki ga ELASovi oddelki še vedno oblegajo.

UNRA se hoče izmazati

Bern, 21. dec. Položaj na bojišču grške državljanske vojne se ni bistveno spremenil. Težki boji se nadaljujejo. Kakor javlja »United Press« iz britanskega vira, so nedavno močnejše bolgarske enice prekorale grško mejo in vdrle v severno Grčijo. Tamkaj operirajo očividno v sporazumu z ELASovimi četami. Zmeda na vojaškem področju odgovarja tudi zmeda pri poskusih za odstranitev sporov.

Reuter je javil v tork zvečer iz Aten, da je sprejel general Plastiras nekega parlamentarca ELASovih čet, ki je izjavil, da bi pod pogojem razčiščenja raznih političnih vprašanj ELAS sprejel pogoje generala Scobieja. Kmalu nato je Reuter objavil, da so se pogajanja z odposlancem ELASa

Cenjenim naročnikom in čitateljem »Jutra«

V zvezi s prizadevanjem za čim bolj koristno gospodarjenje z električnim tokom je uvedeno kakor v mnogih drugih podjetjih tudi v tiskarnah le nočno delo. Zaradi tega bo odslej tudi »Jutro« izhajalo v jutranjih urah in ne več zvečer kakor doslej. Potrudili se bomo, da bo list dostavljen naročnikom čim prej jutraj. Ako morda zaradi preureditve dostavljanje lista takoj v prvih dneh še ne bi bilo povsod brezhibno, prosimo cenjene naročnike uvidevnega potrpljenja.

UPRAVA »JUTRA«

Gospodarstvo

Oddaja sena in slame

Prevod je pooblastil Glavno kmetijsko blagovno združenje v Ljubljani, da v smislu uredb o prekrbi in razdel evanju sena in slame z dne 4. julija 1943 zbira, prevzema vsakišča in razdeljuje seno in slamo. Kmetijski oddelki pokrajinske uprave je sporazumno s Prevodom in Kmetijsko zbornico določili kolikšne sena in slame, katere so dolžne dobaviti posamezne občine. Zato je Prevod poslal vsem občinam dopise, s katerimi jim je sporočil, koliko sena in slame mora posamezna občina oddati. Občine so dolžne to takoj napraviti, ker bodo le tako zavarovale koristi svojih občanov.

Za odkup sena in slame so določene naslednje cene:

Seno, prosto naloženo, pripelano po vozniški v Ljubljano v skladišče, maksimalna cena 160 lir, dovoz 30 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Seno, vezano v bale dostavljeno v vagon na nakladalni postaji a pripelano v skladišče 2, 3, 4 ali 5, maksimalna cena 160 lir, dovoz 30 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Slama, prosto naložena, pripelana po vozniški v Ljubljano v Prevodovo skladišče — maksimalna cena 140 lir, dovoz 50 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Slama, vezana v bale, dostavljena v vagon na nakladalni postaji — maksimalna cena 140 lir, dovoz 30 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Glavna kmetijska blagovna združenja v Ljubljani bo vsakišča seno in slamo v naslednjih skladiščih:

1. V Ljubljani v mlarni na Viču za občine: Ljubljana-mesto, Ježica, D. M. v Polju, Dolunje, Ig-Studenec, Rudnik, Tomičelj, Brezovica, Dobrova, Log Polhov gradec in Preserje.

2. V Grosuplju pri veleposelniku g. Kosaku za občine: Grosuplje, Račna, Zalna, Smarje, St. Jurij.

3. Na Vrhniki v tovarni Impex za občine: Vrhnika, Horjul, St. Jošt, Borovnica.

4. V Logatcu v skladišču, ki ga bo določila občina, za občine: Logatec, Hotedrača.

5. Na Raketi v skladišču, ki ga bo določila občina, za občino Raketi.

V korist vsega našega kmetijskega gospodarstva je, da občine pozovejo z razglasom, ki se naj izvrši na običajen način, da tisti kmetovalci, ki imajo seno in slame več, kakor na ga potrebujejo za svoje gospodarstvo, to blago prostovoljno oddajo. Večina občin bo tako zadoštila predpism in zahtevam oblasti, na drugi strani pa prepreči morebitno revikacijo, ki bi povzročila ahko v kmetijskem gospodarstvu veliko nesrečo. Zato pozivamo vse občine, da vzamejo to stvar resno in hitro v roke in da zadostje svojim občanom, ki so tako dolžne, da se dajo z dobro voljo brez večjih težav in brez večje škode izpolniti.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko so izdatki nadalje visoki zaradi povečanih prevoznih stroškov.

Scobiejeve grožnje

Stockholm, 21. dec. Dočim so se v sredo jutraj v Atenah še vedno slišale eksplozije granat in streljanje s strojnimi, je postalo mesto sicer razmeroma mirno. V noči na sredo so britanska letala neprestano metala nad Atene svetilne bombe. S Kifissiji, kjer so ELASove čete v ponedeljek močno napadle glavni stan britanskega letalstva, še vedno ni nikakih novih poročil.

V sredo so odvrkla britanska letala letake, v katerih grozil general Scobie, da bo napadel v četrtke vse one postojanke ELASa, ki se bodo tega dne še upirale, z vsem orožjem, s katerim razpolaga, tudi z letali, mornariškim topništvom itd.

Churchill v križnem ognju ostre kritike

Stockholm, 21. dec. Winston Churchill je prišel v angleški spodnji zbornici v križni ogenj ostre kritike sprčo intervencij britanskih vojaških oddelkov v Belgiji. Očitno so mu, da poročila o pripravljenem uporu, o katerih je Churchill govoril in ki so kasneje dovedla do nastopa britanskih čet, sploh niso resnična. Churchill je odgovoril, da nima vzroka dvomiti v pravilnost teh informacij in je poudaril, da so britanske čete posredovale, da bi na zahtevo vrhovnega poveljnika odstranile nered v oskrbovalnih in prevoznih vprašanjih, v ostalem pa so postopale angleške čete po ameriških navodilih.

Laburistični poslanec Shinwell je opozoril Churchilla, da so na pristojnih belgijskih mestih izjavili, da tako zvani poskušeni upor ni bil nič drugega kakor poskus nekaterih mož, ki so hoteli na dveh tovornih avtomobilih na organiziran način predati svoje orožje britanskim oblastem. Churchill je osporaval resničnost teh izjav ter izjavil, da je bilo že tri ali štiri dni precepanje vzmemirjenje, kaj se bo zgodilo v Bruslju. General Erskine je izdal razna svarila. Dejal je, da je prišla pred parlament velika množica. Na medikce da je bila to »mlirna« oziroma »neoborožena demonstracija« je odgovoril Churchill, da dancs pač ne vemo, kdo je oborožen in kdo ni oborožen. Vsekakor je prišlo do streljanja.

Poslanec Acland je kritiziral Churchillove besede »organiziran upor« in mu je dal cinčen nasvet, naj točno prouči svoje informacijske vire, ki so ga očividno na vsem svetu pustili na cedilu.

Tudi laburistični opozicionalec Bevan je Churchilla silovito napadel in mu je priporočil, naj spodnje zbornice »na ta neodgovoren način« ne vara. Churchill je za vrnil podtikanje o varanju s pripombo, da nima nikakega vzroka, da bi kaj takega poskušal.

Ženeva, 21. dec. O priliki nove grške debate v britanski spodnji zbornici, ki je bila v sredo, je objavil list »Times« uvodnik, v katerem jasno zahteva britanski umik tudi v grškem vprašanju. »Times« piše, da je nujno potrebno, da se čim prej konča spor v Grčiji. Britanska politika mora v Grčiji z vsemi sredstvi razjasniti, da Britanci nečjejo nasilne zmag, niti tega ne smejo. Možna je samo rešitev, na katero bi pristale vse stranke. V Grčiji je upravičena in uporabna samo vlada, ki jo vodi mož, ki ga je odobrilo odgovorno gibanje in ki se ravnja po idejah EAMA.

Ali ste že prispevali za božičnico Zimske pomoči?

dovoz 30 lir, prešanje 26 lir, skupaj 216 lir za 100 kg

Seno, prosto naloženo, pripelano v skladišče 2, 3, 4 ali 5, maksimalna cena 160 lir, dovoz 30 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Slama, prosto naložena, pripelana po vozniški v Ljubljano v Prevodovo skladišče — maksimalna cena 140 lir, dovoz 50 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Slama, vezana v bale, dostavljena v vagon na nakladalni postaji — maksimalna cena 140 lir, dovoz 30 lir, skupaj 190 lir za 100 kg.

Glavna kmetijska blagovna združenja v Ljubljani bo vsakišča seno in slamo v naslednjih skladiščih:

1. V Ljubljani v mlarni na Viču za občine: Ljubljana-mesto, Ježica, D. M. v Polju, Dolunje, Ig-Studenec, Rudnik, Tomičelj, Brezovica, Dobrova, Log Polhov gradec in Preserje.

2. V Grosuplju pri veleposelniku g. Kosaku za občine: Grosuplje, Račna, Zalna, Smarje, St. Jurij.

3. Na Vrhniki v tovarni Impex za občine: Vrhnika, Horjul, St. Jošt, Borovnica.

4. V Logatcu v skladišču, ki ga bo določila občina, za občine: Logatec, Hotedrača.

5. Na Raketi v skladišču, ki ga bo določila občina, za občino Raketi.

V korist vsega našega kmetijskega gospodarstva je, da občine pozovejo z razglasom, ki se naj izvrši na običajen način, da tisti kmetovalci, ki imajo seno in slame več, kakor na ga potrebujejo za svoje gospodarstvo, to blago prostovoljno oddajo. Večina občin bo tako zadoštila predpism in zahtevam oblasti, na drugi strani pa prepreči morebitno revikacijo, ki bi povzročila ahko v kmetijskem gospodarstvu veliko nesrečo. Zato pozivamo vse občine, da vzamejo to stvar resno in hitro v roke in da zadostje svojim občanom, ki so tako dolžne, da se dajo z dobro voljo brez večjih težav in brez večje škode izpolniti.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko so izdatki nadalje visoki zaradi povečanih prevoznih stroškov.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko so izdatki nadalje visoki zaradi povečanih prevoznih stroškov.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko so izdatki nadalje visoki zaradi povečanih prevoznih stroškov.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko so izdatki nadalje visoki zaradi povečanih prevoznih stroškov.

— Katastrofalno nazadovanje finske zunanje trgovine. Kakor poročajo iz Stockholma je v oktobru padel finški uvoz blaga za civilne potrebe na 177 milijonov finskih mark, medtem ko je še v septembru znašal 714 milijonov mark. Izvoz pa je istosčasno sketel od 187 milijonov finskih mark v septembru na 38 milijonov finskih mark v oktobru.

— Švica je popolnoma odrezana. Švicaški socialno demokratiški časopis »Berner Tagwacht« poroča v nekem članku o gospodarskem in političnem položaju Švice »po osvoboditvi« Francije, da je danes Švica popolnoma odrezana. Nemci so imeli interes, da so dali švicaški industriji narčila, odkupovali so švicaške proizvode in dobavljali švici premog, železo, goriva, semenje itd. Danes je izvoz v Nemčijo padel na enajst del prejšnjega izvoza, ne da bi bili zavezanci istočasno v stanju, zakrpati vrzel v izvozu in izpolniti uvoz. V nekaterih področjih proizvodnje je zaradi pomanjkanja surovin brezposelnost pred vrati. V nemškem gospodarskem območju se je švici bolje godilo, — švicaški zvezni svetnik Cello je v narodnem svetu v zvezi s proračunom švicaških železnic poudaril, da se je v zadnjih mesecih občutno zmanjšal železniški tranzit, kar pomeni za švicaške zvezne železnice občutni izpadek pri dohodkih, med tem ko

Kronika

* **Odlikovanje sestre Rdečega križa z železnim križcem I. razr.** Sestra Nemška Rdečega križa gospa Elza Grossmannova iz Linza, ki se je že takoj v začetku pridužila nar. soc. gibanju, je bila pred kratkim odlikovana z železnim križcem I. r. Odlikovanka, potomka oficirske družine, se je mudila še nedavno na zapadnem bojišču, kjer je rešila celo vrsto ranjenec z avtomobilom, čeprav je bila cesta z vozilom pod sovražnim topovskim ognjem.

* **Ustanovitelj gledališča na prostem v Zopotu umrl.** Nekaj dni po smrti ruskega književnika Maksa Halbeja je smrt pobrala generalnega intendanta Hermanna Nerza, ustanovitelja gledališča na prostem v Zopotu. Nerzu, ki ga je zadela kap, gre za zasluga, da si je steklo gledališče na prostem v Zopotu evropski sloves.

* **Papeževa božična slovesnost v Petrovi cerkvi.** Vatikanski radio poroča, da bo maševal papež Pij XII. letos za Božič v Petrovi cerkvi ter da bo to slovesnost prenašal vatikanski radio.

* **Pohod lakote skozi Rim.** Po poročilih iz Rima je podvelja policija ostre ukrepe, da bi preprečila napovedan pohod lakote skozi Rima, ki ga nameravajo izvesti kot protest proti lakoti, ki vlada v Italiji. Doslej so že aretirali večje število oseb.

* **Imetje italijanskih izselencev v tujini.** Na podlagi poročil švicarskega lista »Bulletin de Credit et de Finance« prinaša »Adria Zeitung« poročilo o inozemskih dobroimetjih Italijanov iz Badoglijeve izdajalske klike ter bivšega kralja Viktorja Emanuela kot o dobroimetjih glavnega izdajalca samega. Po teh poročilih ima 70 tih vodilnih Italijanov v Švici za 300 milijonov frankov imetje, Viktor Emanuel ima 28 milijonov frankov, Badoglio 18,5 milijonov frankov, sin komunističnega voditelja Togliattija pa 10 milijonov frankov. Razen teh imajo dobroimetja v Švici tudi sedanji mornariški minister v zasedeni Italiji de Courten ter Sforza. Imenovani imajo spravljene v švicarskih bankah tudi svoje dragocenosti.

Iz Ljubljane

* **Novi grobovi.** Dne 7. novembra je došel peškovski mojster g. Ivan Peterca. Za njim žaluje žena Marija, Mimi, por. Petrič, hči, Stane Petrič, zet in drugo sorodstvo. Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 23. decembra ob 7. zjutraj v žarni cerkvi na Viču. Družini Rozman in Juhart žali za preminulim Mihajlom Rozmanom, trgovcem. Pokojnika bodo pokopali danes ob 8. uri pri Sv. Križu. — Jutri ob 10. uri bodo zažgali na pokopališču pri Sv. Križu malega Edeka Franka. Za njim žaluje atek, mamica, sestra Olga in sorodstvo. Po daljšem trpljenju je umrla posestnica g. Milkovič Katarina roj. Tič. V rodbinsko grobnico bodo položili njene zemске ostanke v soboto ob 9. uri pri Sv. Križu. Za blago pokojnico žaluje hčerka Eva, sin Adam in vnuka Lea in Miran. — Pokojnikom bodi ohranjen blag spomin preostalih svojcem izrekamo tudi naše občutno sožalje!

Geometru Karlu Ličarju v spomin

Pred osmimi dnevi smo ga pokopali na ljubljanskem polju. Bil je mračen poznojesenski dan. Pa si je naš Karliček, kakor smo ga vsi klicali, tako želel in je tako težko čakal, da bi ga še enkrat ogledlo gorliško sonce! Usoda mu ni bila naklonjena. Trdo mu je bilo življenje, rekel bi, da ga ni razvadoilo. Toda njegov prijazen smehljaj mu je uravnil pot.

Mati-vdova je skrbela za našega Karlička, njegovega starejšega brata in mlajšega sestro ter jih je vse lepo izločala in spravila do kruha.

Lepa so bila in brezskrbna mlada leta Karlička na gorliški realki. Pokojni je bil tih, prijazen in uslužen deček, vselej čudil, dober pevec in kitarist in, če je naneslo, tudi pevovodja. Ni bilo študentske prireditve, da ne bi Karliček sodeloval. Če se je ob lepih večerih po katerim oknom oglašala študentska podoknica, je bil on med pevc. V počitnicah zlasti v letu 1907, je prepeval s svojim kvintetom lep kos Slovenije. To so bili pevci: Bevk, Krasevec, Novak, tenorist Rjavac in Karliček. Na poti so se jim pridružili še drugi.

Pa na Dunaju! Kako so bili intimo lepi večeri v Melker-Stiftskellerju, ponočni pevski nastop Janeza z »Mornarjem« na univerzitetni rampi, ko so Dunajčani garantirali, da bo policija mižala itd. itd. Hudo je bilo, ko so ga kar za tri leta potpisili v vojske. Služil je pri bivšem 97. pešpolku, s katerim je tudi odrinil na rusko bojišče, kjer se je udeležil tudi bojev za Pjemisel.

Kultura

Božena Nemcova

V zadnjih dveh letih smo dobili v slovenskem prevodu 3 knjige češke pisateljice Božene Nemcove, vse tri v izdaji Slovenske knjižnice. Dve knjigi pravljic in njeno najmlajševno, v nekem pogledu zares nesmrtno delo »Babica« — to zadnja, da si slovenski bralec ustvari vsaj pri bližnji sodb o slovenski pomembnosti pisateljice, ki je bila prva velika ženska osebnost v bohotno se razvijajoči češki kulturi 19. stoletja.

Menda ni bilo o nobeni češki pisateljici zbranega toliko gradiva in spisanih toliko študij, kakor prav o avtorici »Babice«. Prof. Tilleja knjiga o nji je ena najlepših življenjskih študij, kar jih premore češka literatura. Postala je junakinja romanesk. Tako je V. Drnák lepevalno obelabil njen zakon. V krasni novelistični zbirki, spomlad 1944 v Pragi izšli knjigi Františka Kubke »Pražské noční« je ena najlepših novel z naslovom »Dnevní neznanec«, posvečena bridkemu življenju te duševno in telesno izredne žene in njenim erotičnim zapletenostim. B.žena Nemcova je sredi 20. stoletja bližja češkemu srcu nego mu je mogla biti pred necelemi sto leti, ko so nastajala njena literatura. Avtorica »Babice«, ene najpristnejših čeških knjiž, je postala nekako posebnost: češke ženskevosti; njena lepota, njena razočaranja in njeno trpljenje dajejo vsemu njenemu delu neki notranji sij, ki neugnan milka in sili češkega človeka, da se spominja s simpatijami te nadpovprečne ženske osebnosti.

»Babica«! Povest je nastala v času, ko je Nemcova zaradi nevesnih družinskih razmer in materialnega pomanjkanja največ trpela, namreč v letih 1853–54. V tem

spomin preostalih svojcem izrekamo tudi naše občutno sožalje!

Slovenski javnosti

Zaradi vojnih razmer so utrpele knjižnice po naših sošah tako občutne izgube, da ne morejo mladine v zadostni meri oskrbovati z izvirnošolsko duhovno hrano, ki bi ji bila zlasti spričo nevednega pouka potrebna kakor vsakdanji kruh. Da se temu pomanjkanju vsaj deloma odpravimo, se obrača prosvetni oddelk pokrajinske uprave do vseh prijateljev mladine s prošnjo, da ji darujejo »Za vojno božičnico 1944« po kako slovensko delo, primerno za dopolnitev šolskih knjižnic. Mislijo naj na to, da pomeni dar za posameznika razmeroma malenkostno žitev, da pa utegne celotna zbirka roditi obilne sadove ter prinašati mladini velike koristi. Prispevke sprejema pisarna prosvetnega oddelka, Bleiweisova cesta št. 1, pritrjuje. Iz pisarne prosvetnega oddelka.

u— **Vabijo beguncem in njihovim prijateljem.** Na praznik Sv. Stefana, 26. t. m. priredi Odbor za dojenje, notranjske in belokranjske begunce v Ljubljani ob 15. popoldne v uršulinski dvorani na Kongresnem trgu igr »Vrnitev«. Pred pričetkom igre bo podal predsednik odbora poročilo o delu odbora v l. 1944. Vabljeni so vsi begunci in tisti, ki sodelujejo z njimi. Prodaja vstopnic bo v Knečki pisarni od petka dalje in eno uro pred predstavo v dvorani. Čisti dobiček je namenjen za begunske družine. V primeru alarma se bo pričetek predstave pol ure po končanem alarmu.

u— **Čiščenje cest.** V okvir stalnih cestnih del spada tudi čiščenje cest. Takšna dela so zlasti potrebna na še netlakovanih in neurejenih cestah, kjer deževno vreme v kratkem času razrije gromozno cestišče in zamaši požiralnike na robovih. Sedaj čistijo delavci mestne občine Cesto v Rožno dolino in še nekatere ceste in ulice v drugih predmestnih predelih.

u— **Se ena katoličanska cesta.** Za mrtašniško splošno cestnico je kratka cesta, ki veže Zaloško cesto s Poljanskim nasipom. Njeno cestništvo se pred kratkim karantizirali in ga tako uposobili za živahnejši vozovni promet.

u— **Za božični pribojšek** onemogim in starim ljubljancem in v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je gosp. Ivan Kosi, stavljen podjetnik v Verstovski ulici 23, podaril 1000 L. Z enakim plemenitim namenom se je spomnila mestnih revežev tudi ga. Marija Zajec, trgovka v Stritarjevi ulici 6, ter poslala mestnemu zavetišču za onemogle 200 L. prav tako je pa v

ta namen nakazal 300 L. g. Franc Simenc, lastnik prašnice in kemice čistilnice v Kolodvorski ulici. Imenovani človekojubi dobrotniki so drugim ljubljancem dali najlepši zgled, kako naj si na ta najbližji način z darili revežem olepšajo božične praznike. Mestno županstvo tem velikodušnim dobrotnikom iskreno prav posebnop toplo zahvalo s prošnjo vsemu prebivalstvu, naj jih pri pripravah za božično praznovanje v čim izdatnejši meri posnema z obdarovanjem podpre potrebnih, saj se bodo tako mestni oskrbovanci kot drugi podpiranci o praznikih gotovo spominjali svojih dobrotnikov s hvalečnostjo v srcu in pobožnimi željami za novo leto.

u— **Za Socialno pomoč so darovali:** gđ. Ivanka Porent iz Domžal je darovala 150 lir namesto venca na grob pokojne gospe Marije Pušar; gospa Ivanka Kušlan, Ljubljana, je darovala 300 lir namesto venca na grob pokojnega g. Alojzija Meserko. Iskrena zahvala!

u— **Za domobranske ranjence in invalide** so darovali: občina Višnja gora 795 lir in Alojzij Škerjanec, posestnik na Peči pri Višnji gori 50 lir. Odbor Podpornega fonda se v imenu ranjenih domobrancev in invalidov obeh iskreno zahvaljuje. Številka čekovnega računa 11.048.

u— **Podpornemu društvu za gluhomno mladino** je v počastitev spomina po pok. gđ. Josipini Javornikovi poklonil g. Fr. Dolenc iz Stare Loke znesek 500 lir. Blagemu dobrotniku se društvo najsrčneje zahvaljuje.

u— **Namesto cvetja na grob** blagopokojne gospe Antonije Kramerjeve, daruje Richard Tury za slepe otroke v gluhomnici L 200.—

u— **Namesto cvetja na grob** blagopokojnega gospoda Lojzeta Meseika daruje družina Mahr 100 lir za Dom sepih.

u— **Maša zadušnica** za pok. Meserko Alojzjem bo dne 22. t. m. v župni cerkvi Sv. Jakoba.

u— **Radio aparate, gramofone ali posamezne dele,** kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

u— **Pisalne in računske stroje ter boljša nalivna peresa** kupuje po najvišji dnevni ceni A. Kovačič, Prešernova 44.

u— **Čarobni prstani, madirnska knjiga,** je najlepše darilo za božič.

u— **Novi strojopisni tečaj pričenjajo po Novem letu** dne 3., 4., 5. in 7. januarja. — Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče v zasebnem ali javnem poklicu. — Učne ure dogovorno po žid obiskovalcev. — Vpisovanje dnevno. Informacije prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u— **Lepo božično in novoletno darilo** so letošnje knjige Vodnikov družbe, s katerimi boste razveselili staro in mlado!

je pravkar izšla in prinaša sloveči roman

Françoisa Antoina Prévosta

„MANON LESCAUT“

Ta roman je klasično delo evropske literature. Vedno znova izhajajo nove izdaje in novi prevodi. Po njem je priredil Massenet svojo slovečo opero »Manon«, ki še vedno ogreva tisoče človeških src. Kdo si ne bi želel brati romana o Manoni Lescaut, odkar pozna njeno ljubzensko zgodbo z odrja? Pa tudi vsi drugi čitatelji — mladi in stari — bodo z užitkom prebrali knjigo, ki je eden najlepših ljubzenskih romanov na vsem svetu. Božansko lepa in mila, vendar nevarno inalkomiselna Manon in do skrajnosti požrtvovalni vitez des Grieux doživljata hude pustolovščine in prenašata zaradi svoje ljubezni najrazličnejše muke in nadloge, dokler ju smrt ne loči. Tako je stari Prévost ustvaril podobi dveh zaljubljenecv, ki spadata med najznamenitejše v vsem svetovnem slovstvu. Že zdavnaj bi morala ta knjiga iziti v slovenskem prevodu.

Naročniki naj dvignejo novi roman v upravi naših listov v Narodni tiskarni. oni pa, ki se jim knjige dostavljajo na dom, dobe knjigo v prihodnjih dneh. Naročniki lahko dobe novo knjigo tudi v naši upravi ali v knjigarnah.

Ivo.

Iz Postojne

Se nekaj o koncertu. Pišejo nam: V zadnjem poročilu o koncertu je pomotoma izpadlo poročilo, da je koncert pripravil in vodil dirigent g. Zvonimir Ciglic in gre zahvala za uspešni koncert predvsem njemu in njegovim požrtvovalnim godbenikom. Obenem se za pridružitve zahvalujemo referentu za kulturo gosp. Francka. Koncert ni bil zaključen s koračnico »V bratskem obljemu«, kakor je včasaj javilo poročilo, temveč s Fučikovo »Triglavske koračnice«.

Precešen preplah sta napravila v soboto dva bencinska tanka, ki so ju odvrgli letalci. Padla sta v bližini proge. (Straža ob Jadranu).

S Koroškega

God sv. Barbare so po stari navadi tudi letos obhajali v premogovnikih okoli. V nekaterih obratih so bili ob tej priliki odlikovani delavci, ki so že četrto stoletja na delu v premogovnikih. V nekaterih rudniških obratih je bila proslava godu Sv. Barbare tudi zvezana s pevskimi in glasbenimi nastopi, pri čemer so rudarji na neki pevski tekmi nabrali 1244 mark za zimsko pomoč.

Na vzhodnem bojišču je padel koroški rojak podčastnik Jakob Kadiš iz Celovca. Zepuška žena, štiri otroke, starše, brate in sestre.

Roko si je poškodovaj s krožno žago učenec Jožef Carnidling s Koroškega. Približal se je z levico cirkulari tako nerodno, da so ga morali odpeljati v liensko bolnišnico.

S Štajerskega

Zenstvo iz Liplnce na Štajerskem je bilo v mesecu novembru in decembru več sestankov, na katerih so bila podana poročila o trenutnem položaju. Otroci iz okolice Liplnce pa so izgotovili večjo količino božičnega okrasja za smrečice v vojaških bolnišnicah. Izdelali so tudi precej igrac, ki bodo za božične praznike razdeljene med otroke, ki so izgubili očete na bojišču.

V Trbovljah so pokopali člana stranke Franca Bauerja, ki je bil nedavno iztrgan iz svojega dela. Kakor pišejo listi, je bil pokojnik zelo prijuhljen pri trboveljskem prebivalstvu. Njegovega pogreba so se udeležili zastopniki štajerskega Heimataunda, predstavniki države in občine. Okrožni vodja Eberhart se je poslovil od Bauerja pri odprtem grobu.

Na bojišču je padel 7. novembra t. l. poročnik Rudi Vabnek. — Na srbskem bojišču je našel smrt štajerski rojak poročnik Karel Hus. — Na morju je smrt pobrala praporščaka Rapha Collara. Za njim žaluje mati, sestra in oči.

V Gradcu je umrla dne 10. t. m. Roza Tončeva, ki so jo pokopali 13. t. m. v Voitsbergu. Za pokojnico žaluje mož Mihael ter otroha Mihael in Ana, vnuki in drugi sorodniki.

V Gradcu so dne 16. decembra upeljeli telesne ostanke Mihaela Pahernikove in njene hčerke Berte Pahernikove, ki sta umrli dne 11. decembra.

Iz Trsta

Obnova pristaniških dovoljenj. Zeleno pristanišče dovoljenj je treba do 31. decembra predložiti v sobi 69 pr. anšik ga povejstva, kjer bodo dovoljenjke podaljšane za januar in februar.

Smrti kos. V Trstu so umrli te dni 69-letna Marija Uršič vd. Čekada, 17-letna Lavra Mislj, 80-letni Henrik Lozar, 30-letna Laura Hlapec, 20-letna Ana Slatič, 75-letna Elizabeta Obersnel, 63-letna Elizabeta Breginec, 23-letni Ivan Perko, 33-letna Vanda Hrovatin, 64-letna Marija Lipold-Preč, 54-letni Jožef Slak, 74-letna Jožefina Bastiančič-Mikubetič, 70-letni Nikefor Vukadinovič.

Zajeta topla. Ze večkrat so razni časopisi poročali, da se kleti po metu naka topla, ki z orožjem v roki krađe ter ropa. Prejšnji teden so izropali dve dekleti ter juna odvzeli tudi obeko. Dekleti sta iskali pomoči v vojaški bolnišnici. Kakor čujemo, se je posrečilo to toplo zajeti ter ji onemogočiti nadaljnje roparsko delo. (Straža ob Jadranu).

Iz Gorice

V izpolnjevanju svoje dolžnosti je umrl 34-letni strojnič Aldo Lantieri. Njegovo truplo so prenesli v dvorano severnega kolodvorja v Gorici. Prepejali so ga v Trst, kjer je bil pokopjen pokopan.

Ukinitev duplikatov živinskih nakaznic. Pokrajinski prehranjevalni urad v Gorici objavlja, da je s 1. januarjem 1945 uki-

njeno izdajanje duplikatov izgubljenih ali ukradenih živinskih nakaznic.

Cene vinu. Pokrajinski p. prehranjevalni urad v Gorici objavlja nove cene vinu v nadrobni prodaji. V javnih lokalih bo stalo vino odslej 44 lir liter, pri trgovcih na drobno 40 lir. Najmanjši odstotek alkohola mora biti 9 stopinj.

Iz pisarne narodnih pionirjev

V Kolodvorski ulici 22, naj dvignelo svoji sledeče pakete in pisma:

Paketi: Mehora Tifa, Ljubljana — Sv. Petra 22; Florjančič Ivanka, Ljubljana — Rožna dolina C. VI. št. 5; Kafal Ang.ica, Ljubljana, Ciril Metodova 84; Favželj Majda, Ljubljana, Triglavska ul. 3.

Pisma: Cvetko Františka, Cvim Silva, Cesar Františka, Cerv Ana, Čuda Ivan, Goršič Jože, Košutnik Ma.ija, Kališek Ant. Kramar Jožef, Kopare Františka, Mužina Katerina, Markelj Avgust, Okoren Janez, Pavčič Mirko, Potrebuje Alojzij, Rosi Kristina, Rohne Valentin, Soreizer Marija, Tomšič Františka, Zulj Angela.

Beleznica

KOLENDAR

Petek, 22. decembra: Demetrii. DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Festival v Selnogradu
Kino Sloga: Skrivnostna hiša.
Kino Union: Takšna mi ugaja.
DEJURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Ciril Metodova 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Sejenburgova ulica 7.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA

Petek, 22. dec. ob 14. operna predstava: Rdeča kapica. Madirnska predstava. Cene od 60 lir navzdol. Ob 17. dramska predstava: Marija Stuart. Red D.
Sobota, 23. dec. ob 14. dramska predstava: Matiček se ženi. Red Sobota. — Ob 17. operna predstava: Thais. Red C.
Nedelja, 24. dec.: zaprt.

D. Gorinšek-S.Hubad: »RDEČA KAPICA«. Vesela pravljica v treh dejanjih. — Predstava bo danes v petek izven abonmaja. Začetek ob 14.

Friedrich Schiller: »MARIJA STUART«. Tragedija v petih dejanjih (sedmih slikah). S porabo Cegnarjevega prevoda poslovenil Oton Župančič. 1. in 6. slika: Soba v fotheringhayskem gradu. 3. slika: Gaj v Fotheringhayu. 2., 4. in 7. slika: soba pri Elizabeti. 5. slika: Galerija.

K mladinski predstavi Gregorja in Golvina »Princeska in zmaj«, pride letos tudi Božiček z angeli. Vsebinske te bajke pokaže zmago otroškega srca, ki so mu naklonjene prirodne sile, nad zlom, ki ogroža deželo. V bajki nastopijo živali: medved, volk, mačka, lisica, petelin, veverica, netopirji ter sojenice vile in troglavi zmaj.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

PETEK, 22. DECEMBERA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji koncert. Vmes od 7.30 do 7.40: Poročila v slovensčini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00—12.30: Napoved sporeda — nato: Opoldanski koncert. 12.30 do 12.45: Poročila v nemščini, poročilo o položaju in poročila v slovensčini. 12.45 do 14.00: Salonski orkester vodi A. Dermelj. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10 do 15.00: Radijski godalni orkester vodi D. M. Sijance. 15.00—17.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba). 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovensčini. 17.15 do 17.30: Glasbena medigra. 17.30—18.00: Komorni zbor. 18.00—18.30: Kmečič trije. 18.30—18.45: »Iz našega lepšovstva« — Iv. Matičič: »Dm v samotni«. — Odloček. 18.45—19.30: Drobno — pa lepo. 19.30 do 19.45: Poročila v slovensčini. 19.45—20.00: Prenos branja članka ministra dr. Göbbelasa iz tednika »Das Reich«. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: »Iz da je, iz gozdov prihajam k vama«. — Predbožična oddaja — sodeleujejo: Tr. Kellner — recit., Duška Dubravka — harfa, Alb. Dermelj — violina, Cenda Sedlbauer — celo in Marj. Lipovšek — klavir. 21.00—22.00: Bajka z Dunaja. 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—23.00: Malo kramljanja, malo pesnjenja. — Plesni orkester vodi Dušan Prevorsek. 23.00 do 24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda. Glasba pred polnočjo.

bistvu slavošpev domačemu vodniku, po poklicu rudarju, pastirju in lovcu, ki je gospodi odkrival Julijske Alpe ne samo za denar, marveč tudi iz notranjih višjih nagibov. O takih stvareh je poklican pisati vsak, ki čuti, doživlja in misli, hrepeni po razlici in ljubi pravico. Po mnenju naših najbolj priznanih znanstvenikov in poetov ima knjiga svojo znanstveno in umetniško vrednost, pa bi nameravani Triglavski zbornik utegnili biti — ne kljub njej — temveč posebej zaradi nje, popolnejši.

Triglavski vodniki, ki so v 18. in 19. stoletju vodili na Triglav, so dobili v knjigi svojo pravo oceno in veljavo. Doigla leta so čakali na zasluženo priznanje. Najnovejša razvojna stopnja naše alpinistike (zimska pleza) pa še ni dosegla pri nas ne viška, še manj zaključka, zato tudi sodeb o njej še ni.

Nekateri malo informirani čitatelji mislijo, da je film »Triglavske strmine« prvi slovenski triglavski film. Pa je le drugi. Prvi je »V kraljestvu zlatoroga«! Oba navedena navedbo kritike na strani 337. ozroma 338. O umetniški vrednosti libretov beri tozadevno v takratnem dnevnem in strokovnem časopisu.

Drugi spet ni prav, češ da je Čopovo ime natisnjeno skoraj na vsaki strani. Ni težko opaziti, da na primer v sredi knjige na 170 tih straneh Čopovega imena sploh ni.

Pa so tudi mnogi taki čitatelji in ljubitelji planin, ki knjige niso mogli odložiti, dokler je niso prečitali. Prehitro branje nam jemlje mnogo skritih lepot in užitkov.

O Lovšinovem »Triglavu« bi lahko še marsikaj pisali. Menimo pa, da si je čitatelj o njem ustvaril svojo sodo. Poleg te bo važna in zanimiva samo še strokovna znanstvena in umetniška presoja.

Še nekaj o Lovšinovi knjigi

V zvezi s knjigo Evgena Lovšina »V Triglavu in njegovi osebnosti« glede na glasove, ki so se pojavili o tej knjigi, smo prejeli naslednje vrstice:

Kakor je brezhiben tisk pri knjigi važna stvar, za katero odgovarja podjetje (v tem primeru Ljudska tiskarna), je neprimerno važnejša vsebina, posebej še, če najde knjiga že v prvem mesecu več kot 2200 planin željnih kupcev. Knjiga je v svojem

nekaj korakov nazaj, da preskusi učini svetlobe. Pri tem mu je okoli slučajno in sta, o na stebri zraven njega, ki je nos v bron uito žensko postavlo. Bila je doba egiptovske princeze iz dobe faraona N Z zanimanjem se je Hebing nagibila bliže k umetnini in jo je ogledovati. Podstavke kipa je bilo vrezano iz AMARA. To je bilo vse nobenega stila, nobene opombe, ki bi povedala, iz katere dinastije je bila ta Amara. Hebing se je prejšnja leta mnogo zanimal za raziskavanja egiptoslovcev. Zato mu ni bilo težko ugotoviti, da je morala biti Amara nevesta nekega kralja. Teno se pikajoči čepec z visoko štrlečim nazlavinom okrasjem in krezleže okrog vratu sta kazala na to. Ta mah je začul prijatelj vzklik ki je storil, da se je naglo obrnil. Na pragu je stala Mariena Rothweber. Njen obraz je bil mirsko bled samo velike, temne oči so se ji vročino svetile.

»Kaj nameravate s tem kipom, gospod komisar?« je zasoplo vprašala, namesto da bi ga pozdravila.

Hebing je mirno postavil kip na njegovo mesto.

»Opro-tite, milostiva, da sem princeski sem jo tu po naključju opazil, nekako natančneje pogledal, nego je sicer navada v tujih hišah.« se je odmeren opravičil. »Zgodi se se je brez vsakega poranskega namena.«